

PUTOSITNICE 2017.

5. natječaj za Najljepši dječji putopis

Koprivnica

2017.

OŠ "Antun Nemčić Gostovinski" Koprivnica

Biblioteka

Domovina u mojem srcu

Za izdavača:

Gordana Gazdić-Buhanec

Tisak:

Baltazar d.o.o. Koprivnica

Natječaj za najljepši dječji putopis

PUTOSITNICE
2017.

Koprivnica

2017.

Povjerenstvo za odabir najljepšeg dječjeg putopisa Putositnice 2017.:

1. Enerika Bijač, književnica - predsjednica Povjerenstva
2. Branka Jakupec, učiteljica hrvatskoga jezika - članica
3. Đurđa Majcen, prof. hrvatskoga jezika - članica

odabralo je sljedeće radove:

Nagrađeni putopisi

Ožujak u pohodu kroz Gorski kotar

učenica: Laura Gadanec, 8. razred
mentorica: Ana Derenčinović Shala
OŠ Frana Krste Frankopana Brod na Kupu

Povratak u djetinjstvo

učenica: Mihaela Pavlinić, 8. razred
mentorica: Barbara Babić
OŠ „Milan Brozović“ Kastav

Na putu s putopiscem

učenik: Ivan Fujs, 7. razred
mentorica: Melita Delić
OŠ Eugena Kvaternika Velika Gorica

Od Podravine do Dalmacije

učenica: Hana Tetec, 8. razred
mentorica: Maja Petričević
OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ Koprivnica

Prkači, pocuknjenke i još nešto o Virju

učenica: Erin Cikoš-Ivašković, 8. razred
mentorica: Danijela Sunara-Jozek
OŠ prof. Franje Viktora Šignjara, Virje

Pohvaljeni putopisi

Ljepote moga zavičaja

učenica: Antea Simčić, 8. razred
mentor: Jasmina Mamula
OŠ „Sveti Matej“ Viškovo

Spomenica iz 1925.

učenica: Nina Panić, 8. razred
mentorica: Lidija Novak Levatić
OŠ Gornji Mihaljevec

Put u Varaždin

učenica: Irma Wolf, 8. razred
mentorica: Danijela Tenčić
OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ Koprivnica

Prirodni biseri južnog Velebita

učenik: Lucijan Mofardin, 7. razred
mentorica: Svijetlana Miljković
OŠ Brajda, Rijeka

Od Ogulina do Moravica

učenik: Ilija Maravić, 8. razred
mentorica: Ana Musulin
OŠ Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin, PŠ Drežnica

Antun Nemčić Gostovinski

- književnik, ilirac i hrvatski domoljub -

Antun Nemčić Gostovinski rođen je 14. siječnja 1813. u Mađarskoj, u mjestu Edde, za vrijeme majčinoga posjeta rodbini. Nemčićev život protekao je uglavnom mirno i sređeno u nekoliko tihih mjestašca i gradića Hrvatskoga zagorja, Podravine i Moslavine. Djetinjstvo je proveo u roditeljskom domu u Ludbregu i Koprivnici. Upravo je u Koprivnici sačuvana njegova kuća sa spomen - pločom. Nakon srednjoškolskog obrazovanja završio je studij prava i filozofije u Zagrebu. Rano se pridružio pokretu ilirskih preporoditelja ostavši mu vjeran do kraja života.

Službovao je u različitim mjestima sjeverne Hrvatske, bio je kotarski sudac u Novom Marofu, bilježnik i sudac Županije križevačke, nešto kasnije postao je počasnim sucem. Za zastupnika u Hrvatskom saboru izabran je 1848. gdje je vatrenim rodoljubnim govorima na hrvatskom jeziku oduševljavao ondašnje slušateljstvo.

Književni rad započeo je pisanjem pjesama. Njegov prijatelj Mirko Bogović izdao je nakon njegove smrti 1851. *Pjesme Antuna Nemčića*. Upravo se njegova pjesma *Domovini* smatra jednom od ljepših domoljubnih pjesama hrvatskoga romantizma. Zanimljivo je što je pjesma *Domovini* nastala u noći tijekom vožnje brodom iz Trsta u Veneciju.

Unatoč provincijsko – činovničkom obilježju i načinu života, Nemčić je po naravi bio pravi svjetski putnik. Od najranijega djetinjstva nosio je u sebi snažnu želju za putovanjima, neotkrivenim vidicima i prostranstvima o čemu zanosno govori u svom djelu *Putositnice*. Već nas naslov djela, neobičan, slikovit, pa čak i bizaran, upozorava da se radi o umjetniku koji se snagom vlastitoga talenta, a za ono vrijeme i vrlo visoke književne kulture, bio u stanju izdići iznad vrlo prosječne razine proznoga stvaranja svojih suvremenika.

Nemčićevo najznačajnije djelo *Putositnice* mnogi povjesničari književnosti, uz *Pogled u Bosnu* Matije Mažuranića, smatraju začetkom putopisa kao posebnoga književnog oblika u hrvatskoj književnosti. Putopis je, prema jednoj od mogućih definicija,

književna vrsta u kojoj pisac iznosi svoje utiske u svezi s predjelima kroz koje putuje. Djelo *Putositnice* nastalo je na temelju iskustvenih doživljaja i piščevoga subjektivnog dojma s putovanja na koje je krenuo 28. veljače 1843. "odjeven u šarenu surku, obuven u visoke čizme, a na glavi je nosio srebrom urešen fes". Kao putnu lektiru ponio je sa sobom Kukuljevićeve pripovijetke. Na putovanje je krenuo od Ludbrega tražeći zaborav od ljubavi te je posjetio Križevce, Zagreb, Rijeku, Trst, Veneciju, Veronu, Ljubljanu i Graz. Preko Beča se vratio u Koprivnicu, odnosno u svoju klijet na brijegu iznad Starigrada. Tu je sređene dojmove s putovanja pretočio u djelo nazvano slikovito *Putositnice*. Da je djelo zaista napisano u Starigradu, u vinogradu Nemčićevih, navodi sam Nemčić u predgovoru prvog izdanja: "Pisah u Starigradu na mojoj villegiaturi i u poznoj jeseni 1844.". Upravo u klijeti Nemčić nalazi idealnu priliku za čitanje, pisanje i obnavljanje dojmova s velikoga putovanja. Prvi dio *Putositnica* tiskan je u Gajevoj tiskari 1845. Drugi dio objavljen je posmrtno u časopisu *Neven* 1852., no ni izdaleka nije dosegao vrijednost prvoga dijela jer je sadržavao samo nacrt budućega putopisa koji na žalost nikada nije dovršen.

Putositnice su mala, ali dragocjena vratašca otkrivena prema budućnosti prozne književnosti. Upravo je tim djelom Nemčić prvi upoznao hrvatskoga čitatelja s kulturom viđenog i s putovanjem. U njegovim ostvarenjima kao što su *Putositnice*, nezavršen roman *Udes ljudski* te prva moderna komedija *Kvas bez kruha ili tko će biti veliki sudac* uvijek otkrivamo pisca koji je u stanju predočiti određenu atmosferu, stvoriti karakterizacije pojedinih osoba ili situacija i sve to izraziti jezikom koji razumijemo.

Nemčićev život završava nakon službenoga putovanja po Podravini kad se razbolio od kolere i umro u Križevcima 5. rujna 1849. navršivši tek 36 godina života.

U cjelini gledano Antun Nemčić Gostovinski jedno je od najvećih imena hrvatskoga narodnog preporoda. Neki dijelovi *Putositnica* i danas se ubrajaju među najbolje tekovine hrvatske preporodne književnosti. S takvim putnikom kao što je Antun Nemčić Gostovinski možemo sa zanimanjem poći na put. Već treću godinu zaredom s veseljem putuju i učenici diljem Lijepa Naše. Bilježeći dojmove s putovanja, ostavljaju nam pisani trag o skrivenim ljepotama Hrvatske.

Maja Petričević, prof.

Natuknice o putopisu

Putopis danas postaje atraktivnom književnom vrstom. Putovanje je velika povlastica, jer širi naše životne horizonte, omogućava nam upoznavanje drugih ljudi i kultura, stvaranje prijateljstva i osjećaj dobrovoljnosti prema svemu drugome i drugačijem. Putujući gubimo predrasude a stječemo osjećaj povjerenja u druge. Upoznajemo ponajprije vlastiti zavičaj, a zatim i cijeli svijet, koji pripada svim ljudima. Stoga moramo imati na umu da braniti i štititi možemo samo ono što smo istinski zavoljeli. Priroda je ta, koju prvu uočavamo i čijim se ljepotama divimo. Jedinstveni ljudski govor, običaji, nošnja, gradnja kuća, plesovi, svečanosti – sve to zaslužuje našu pozornost. Dobar putopisac uvijek će to uočiti, pa pored temeljnog opisa puta i odredišta imamo atmosferu, koja nas privlači i očarava. U tome i jest nakana putopisa: da druge motiviramo na pokret, da pođu našim stazama i prošire vlastito iskustvo. Na kotač u pokretu ne lovi se mahovina, niti na čovjeka učmalosti dosada.

Imajmo pri tom na umu da se putovati može i u mjestu: sjedeći u fotelji kod kuće ili pod krošnjom stabla, možemo pustiti svoju maštu da leti, te obići mjesta koja smo oduvijek priželjkivali. Možemo, dakako, sresti mitološka bića, ljude prošlosti

ili velikane vlastite povijesti. Naš školski izlet nije "kraj svijeta", jer svijet ima mnogo dimenzija i ulaza. Ako smo pak ljubitelji detalja, ljupkih sitnica, naći ćemo i u vlastitom dvorištu i okružju teme za putopis: vode, drveće, livadu, potok, šumarak, staru gradinu ili crkvicu – sve su to tragovi povijesti i našeg postojanja u njoj. Humor je dragocjeni začim, zrnice potrebno našem tekstu. Gledati, uočavati i bilježiti, pamtiti i ukomponirati u putopis, osnovna je vještina ambicioznog autora.

Putopis može biti dug i kratak, lepršav i zgusnut, bogat činjenicama i posve lirske, ali nikada ne smije biti dosadan, stereotipan, nalik na turistički vodič ili reklamu za rasprodaju u trgovini. On je posve poseban, literaran, odaje opažljivost i senzibilnost autora, njegovu pismenost, načitanost i ljubav za dom i svijet.

Autorima čestitamo, kao i mentorima. Ostalima više sreće idući put, a dotle putujte na javi i u snovima i neka vam je veselo, zabavno i sretno!

Božica Jelušić, književnica

Nagrađeni putopisi

Ožujak u pohodu kroz Gorski kotar

Zagazio Ožujak u kupsku dolinu. Svojim zelenim plaštom pomilovao je livade, pozvao travke na sastanak sa svježim zrakom. Zasvirao žuborom Kupe i Kupice, donio pjesmu kosova i buđenje medvjedu i kuni.

Prošetao iz Broda na Kupi do Delnica, dignuo se dvanaest kilometara uzbrdo. Primijetio je da je u Delnicama carevala još Zima. Sivobijelim ogrtačem grčevito je čuvala mali gradić nastojeći oteti ga Proljeću. Sunce u Delnicama još uvijek se nije usuđivalo objaviti rat Zimi.

Ožujak nastavio put prema obali. Četrdesetak kilometara Lujžijanom prema Rijeci pratio ga je zov tetrijeba i žustro udaranje revnog djetlića o deblo mlade breze. Prva postaja na putu od Delnica bilo je usnulo seoce Lokve u kojem je snivalo Lokvarsko jezero pod bijelom maglicom. Ožujak ga je protresao dignuvši mu temperaturu za nekoliko stupnjeva. Jato sjenica pratilo ga je u stopu.

Na Gornjem Jelenju Ožujak se začudio okrnuvši Risa koji je naćulio uši. Ris se pitao doziva li ga to neka ženka ili je plijen negdje u blizini. Na Grobniku je Ožujak pomislio kako je trebao uzeti sunčane naočale jer ovdje je Sunce već odavno izvojevalo pobjedu nad Zimom. Zažalio je što nije ponio i štitnike za uši zbog buke koju su stvarali dvokrilci Cessne slijećući na Grobničko polje.

Ožujak požuri dalje, u susret plavetnilu koje mu se nudilo. Trebao je stići u nove predjele. Izbio je iznad kanjona Rječine i pogledao dolje u tirkiznozeleni kanjon. Zavrtilo mu se u glavi od visine. Krenuvši koritom Rječine stigao je u Grad Rijeku. Susreo se s morem i postali su jedno.

Laura Gadanec, 8. r.
mentorica Ana Derenčinović Šhala
OŠ Frana Krste Frankopana Brod na Kupi

Povratak u djetinjstvo

Kraj lipnja je. Ulazim u kuću, sve je čisto i posloženo. Tako je uvijek kada sa svojom obitelji odlazim na putovanje.

U pretrpani prtljažnik nespretno ubacujem nekoliko sitnica. Sjedamo u automobil i krećemo.

Napuštam svoj grad, svoj Kastav, prepun magle od sparine i smoga. Pomalo ostaje pust, a lagani povjetarac s moje terase šalje mi pozdrave.

Dok nam jutarnje Sunce obasjava put, probijamo se gužvovitim gradskim riječkim ulicama. Kapci su mi teški, san me doziva, polako tonem. Sanjam svoj grad, svoj Kastav. U daljini se čuje zvonjava zvona koja dopire sa stare crkve sv. Jelene

Križarice s koje se vide iscrpljeni ribari kako se vraćaju kući iz pravca otoka Cresa. Ta zvonjava me podsjeća na Halubajske zvončare koji svojim strašnim maskama i velikim zvonima tjeraju zimu. Uskim ulicama, popločenim kamenom, odzvanjaju koraci Vladimira Nazora koji hitro korača ka školi. Sada su zidovi škole premazani nekim novim bojama, ali u njih su još uvijek utkane njegove čakavske pjesme.

U podnožju Kastva skrasilo se malo ribarsko mjesto Volosko koje zimi prkosi valovima uzburkanog, sivog Jadranskog mora. Podno velebrne planine Učka, koja se uzdiže iz mora, smjestili su se gradovi: Mošćenička Draga, Medveja, Lovran čiji

su ostaci srednjovjekovnih zidina protkani mirisom lovranskih maruna; lka, lči i Opatija koje ona brižno čuva, kao majka, u svom krilu. Hodajući Učkinim strmim obroncima i upijajući mir i tišinu, brzo dolazim do njezinog najvišeg vrha, Vojaka koji ima prekrasan pogled zato osjećam da mi je cijeli svijet pod nogama. S Vojaka se jednako dobro vide snijegom prekrivene talijanske Alpe i „Kraljica Jadrana“, Venecija.

U podnožju Učke čuju se zvuci Kubelikove violine koji prolaze poznatim opatijskim šetalištem Lungomare vraćaju me u tajnovitu prošlost te „Stare dame“. Prekrasnim parkovima čuje se treptanje palmina lišća i širi se miris magnolijinih cvjetova koji ukrašavaju vrtove raskošnih vila. Da..., to je ona uvijek mistična i posebna, moja Opatija.

Odjednom glasan krik galeba me prene iz snatrenja i shvatih da sam ispred Kraljevice. Kraljičkom oka ugledam barokni dvogrbni dvorac obitelji Zrinski i Frankopan, mislim sam se vratila u školske klupe, na sat Povijesti kada smo učili o vladavini Austro - Ugarske, te hrabrom pokušaju grofa Petra Zrinskog da brani svoj grad, od tada najjačih osvajača, Osmanlija.

Prateći miris sazrijelog i sočnog grožđa putujemo ka Crikvenici, iz koje se vidi prastari div raširenih ruku koji povezuje kopno s otokom Krkom. U blizini Crikvenice nalazi se Ljubavna cestica; šetnjica prepuna opojnih mirisa mediteranskog raslinja. Njome u mislima dolazim do veebne kasnoantičke gradine Badaanj, koju obilježava legenda o zakopanom blagu...

Ceste su prepune ljudi koji bježe prema jugu, prema moru. Ponekad naidemo na kolonu predvođenu turistima iz raznih zemalja. Oni, istražujući naš Jadran, traže mjesto za odmor.

Putujući kroz Novi Vinodolski gužve na magistrali postaju sve rjeđe, a mi za sobom na užarenom asfaltu ostavljamo crvene, zelene mrlje zgaženih smokava. Novi Vinodolski me uvijek podsjeti na predstavnika prvih hrvatskih zakona, Vinodolski zakonik. Iz neposredne blizine nas pozdravlja restaurirana srednjovjekovna kula „Kvadrac“ koja se nalazi na glavnom trgu Novog Vinodolskog. Moje tijelo podrhtava kao što se more bori s razornim olujama dok se vjetar poigrava sićušnim kapima, te ih razbacuje na sve strane. Borim se s mislima, nadom i željom da će ponovno u Sabor ponosno „ušetati“ razum koji je sastavljao Vinodolski zakonik.

Cestom lagano klizimo prema Senju. Na ulazu u grad, ponosno stoji Sunčani sat na 45. paraleli. Vjetar fijuče između raskošnih busena trave i lavande, njezin zanosni miris privlači

pčele koje je marljivo oprašuju, te stvaraju med prepoznatljiv po svojstvima tog mediteranskog aromatičnog i ljekovitog bilja, koja ukrašava Park senjskih pjesnika. Senj je Hrvatska, hrvatski jezik i književnost jer su ga stvorili uvaženi velikani Silvije Strahimir Kranjčević, Vjenceslav Novak, Milutin Cihlar Nehajev i Milan Ogrizović.

Nestvarajući granice i predrasude prema hrvatskom jeziku, Senj je ostvario svoj san, u svojoj kolijevci čuva književno blago: „Čuvaj se senjske ruke“ i „Posljednji Stipančić“.

Na izlasku iz grada, s brijega, na kojem se nalazi simbol grada Senja, tvrđava Nehaj, senjski uskoci šalju nam pozdrave.

More se uzburkalo, usporedno s cestom pruža se raskošna planina Velebit u čijem se podnožju rađa bura. Nitko mi ništa ne može dok osjećam onaj stari, svima znani osjećaj vjetra u kosi i kada na njegovim krilima plovim u svoj svijet, svoju slobodu razmišljajući o bezvremenskim obroncima Parka prirode Sjeverni Velebit koji ukrašava endemska biljka, velebitska degenija. Sivilo velebitskog kamena, oskudno zelenilo i debele sjene stabala na pojedinim dijelovima čudesne su boje spojene s plavetnilom Jadranskog mora gdje su se smjestila brojna mala mjesta Sv. Juraj, Lukovo, Klada, Starigrad, Jablanac i Stinica. Putopisna mjesta, zimi zaboravljena, raduju se ljetu kada kroz njih zakuca glavna žila kucavica – magistrala. Dok njome klizim i ja prema trajektnoj luci Prizna smiješi mi se modrozeleno Jadransko more iz kojeg proviruju, kao pobacano kamenje koje strši iz mora, najljepši otoci svijeta Prvić, Sv.Grgur, Goli otok i Rab.

Spuštajući se s magistrale prema luci, u daljini se nadzire, kao pognuti kameni div, otok Pag.

Trajekt nas čeka. Automobili nestaju u njegovoj utrobi, a ja se veselim jer me samo more dijeli od otoka moga djetinjstva. I dok trajekt prkosi valovima svojom snagom, miris mora i zvuk galebova me opušta i smiruje, vraća moja sjećanja na djeda i našu Dinjišku. Trajekt završava svoj put i ostavlja nas golom kamenju isprepletenu paškom čipkom.

Među škrtim kamenjarom koje isijava toplinu promatra me jedan par očiju. To su oči ovce čija je vuna bijela poput snijega.

Nastavljajući put ubrzo dolazimo do grada Paga. Miris svježih pečenih baškotina, koje marljivo proizvode časne sestre, čuvajući tradiciju, širi se uskim uličicama. Zidovima kuća prožima se miris paškoga sira, a na trgu stasito stoji kip znamenitog Bartola Kašića. Pomisao na njega me nostalgčno vraća u školske klupe, gdje shvaćam ljepotu svog hrvatskog jezika.

Očekujem da ću ugledati svoga djeda koji će nam otvoriti vrata sakrivena granjem velike smokve i čvrsto me zagrliti. No, vrata smo otvorili sami. Djeda više nema.

Na moru je bonaca, obuzima me spokoj. Sve je mirno dok
lišće pored mojih noqu pleše nošeno laqanim maestralom.

Mihaela Pavlinić, 8. r.
mentorica Barbara Babić
OŠ "Milan Brozović" Kastav

Ove godine krenuo sam na put s „ludim sanjarom“ iz Virovitice, rodnog grada moga tate. Neodoljiva je bila ponuda proći biciklom kroz Hrvatsko zagorje, Prigorje, Podravinu i Slavoniju i to prije drugog svjetskog rata. Kako u zadnje vrijeme mora biti

Stojim ispred starog dvorca koji je nekada pripadao obitelji Pejačević. Teško mi je povjerovati da je to isti onaj dvorac oko kojeg se svake zime, kad nas ugodno iznenadi snijeg, sanjkama i grudama s tatom, stricem, braćom, sestrom i bratićima. Stari, oronuli zidovi bez srama odaju godine ovog najvažnijeg simbola Virovitice. Oko njega je stari park čije visoko i stoljećima staro drveće čuva tajne mnogih virovitičkih Romea i Julija. Po granama drveća penju se i na njima ljuljaju djeca koja svojom vriskom nadglasavaju ptice dok uvijekbavaju neku novu pjesmu. Odjevena su u košulje nekoliko puta veće ili manje od njih, hlače koje na koljenima imaju desetak zakrpa i cipele koje se jedva drže za svoj don. Druga , mlađa djeca iskoristila su debela stabla za igru skrivača ili rata. I ulice su drugačije. Popločane, sa žutim rubovima odlično su mjesto za igru špekulama. Nema opasnosti jer promet nije gust. Tu i tamo neki biciklist i zaprežna kola koja su vozila mladence na trq ispred crkve svetog Roka, zaštitnika

Virovitice. Pokušavam vidjeti poznata lica, prepoznati kuću svo- ga djeda i bake. Ne uspijevam! U zgradi u kojoj je rođen moj tata nalazi se nekakva zadruga. U tom trenutku prilazi mi visok, zgodan i šarmantan gospodin između 25 i 30 godina. Odje- ven u ležerno, sivo, pomalo sportsko odijelo gurao je neobičan, starinski bicikl pokraj sebe. Na leđima je imao ruksak, na glavi francusku kapu i izgledao je baš cool. Osvojio me na prvu. Ne znam je li to zbog nasmijanog lica ili velikih, smeđih, vedrih i znatiželjnih očiju.

„Ja sam Franjo Martin Fujs ili ako ti je lakše Fra Ma Fu“ – reče toplim i vrlo ugodnim glasom.

„Ja sam Ivan Fujs“ – rekoh svoje ime pomalo sramežljivo, a pomalo ponosno.

„I ti si Fujs? Kako to da te ne poznajem?“ – upita .

„Ja sam prapraunuk tvoga brata“ – rekoh odvažno.

„Ma da ? Baš prapraunuk? A, ja mislim da si ti velika šaljivdžija!“ – reče kroz smijeh – „Sjedaj na bicikl! Kasnije već u samom polasku!“

Na izlazu iz Virovitice nalazi se Korija. U Koriji, kao i u drugim selima oko Virovitice, vidio sam mnoge male, trošne, zemljane i blatom lijepljene kuće oko kojih su se igrala bosaa i skromno odjevena dječica. Bile su to kuće doseljenika koje je glad natjerala da ostave svoj zavičaj. Živjeli su tu Zagorci, Banačani, Ličani, Hercegovci i Mađari. Kuće domaćih stanovnika izgledale su drugačije, bile su to malim crvenim ciglicama zidane kuće u čijim su se dvorištima šepurile patke, guske i kokoši. Neke od tih kuća činile su mi se vrlo poznatim.

Pitomača je grad koji stoji na granici „kajkavske zemlje“. Prepoznat ćete je po velikim, kičastim kućama i vrlo upadljivim bojama fasada. Još će vam nešto zasigurno privući pažnju. To su fasade s kojih, ispisan jakim bojama i lošim rukopisom (nije ni moj oličjenje krasopisa), svako malo iskoči neki *racak*, *gusak*, *rodijo se ili živijo*. U Pitomači žive bogati Romi koji sjednu ispred svojih kuća i znatiželjnim pogledima ispraćaju svakoga putnika i prolaznika. No, na ovom putovanju umjesto u bogatim kućama nadosmo Rome kako žive u „kućama od blata“. U međuvreme- nu se spustila kiša, lijevalo je kao iz kablaa. S kišom se udružila i oluja. Morali smo se skloniti u „kuću“. Začas nas je opkolilo mnoštvo žena, musave, čadave i razdragane djece. Blizu nas sjela je krezuba starica i gospodar kuće. Bilo je očito da imaju opasan plan da na nama dobro zarade. Ne pruža im se takva prilika svaki dan. Ubrzo smo saznali o čemu se radi. Moj rođak,

gospodin i putopisac morao je prema običaju kumovati gospo- darevu jedincu i staviti mu nešto „na zub“. Tako nas je ovaj bijeg od oluje i kumska čast stajala 20 ondašnjih dinara.

Na izlazu iz Pitomače dočekala nas je pitoma Podravina. Kuće, ulice, dvorišta i ljudi odavali su da smo došli u kraj pun prirodnih i kulturnih raznolikosti i bogatstava. Podravina je bila poznata kao „Hrvatska Sahara“ koja se prostire od Molva do Pitomače. Na poznatim podravskim „peskima“ raslo je stepsko bilje. Raj za oči, ali ne i za bicikl čiji su kotači propadali na pje- ščanom putu. Stavili smo ga na ramena i krenuli dalje. Iz svog ruksaka Franjo (već se dovoljno poznajemo da se zovemo po imenu) je izvadio fotoaparat da ovekovječi ovaj neponovljivi prizor. Vidjevši ga, na vrh jezika mi je bilo da mu kažem da sam sličan vidio u tehničkom muzeju. Na sreću, nisam ništa rekao. A, Franjo, koji je bio vrlo topla i jednostavna osoba, s lakoćom je pronalazio sugovornike. Jedan podravski seljak ispričao nam je zanimljivu prošlost ovog kraja koji je nekad bio more, pa močvara, pustinja i na kraju plodno tlo na kojem su živjeli vrlo radišni ljudi. S ponosom je ispričao legendu o „picoku“ po ko- joj je Đurđevac dobio nadimak „Picoknland“ i o školi u koju je nekad išao i Petar Preradović. Ima Podravina i pokojeg čudaka – bogatog prosjaka. To su oni ljudi koji spavaju na milijunima, a žive i umiru u bijedi i siromaštvu.

Putovali smo kroz mnoga mjesta. Svako ima neku svo- ju posebnost. Zelina je poznata po lijepim curama, zelenilu i kući Dragutina Domjanića. Čakovec je grad Zrinskih. Ivančica je u svojoj unutrašnjosti skrivala ugljen do kojeg se dolazilo uz puno rada i napora. No, nije to ništa za vrijednog zagorskog čovjeka. Podno Ivančice, u Bednji živjeli su lončari i izradiva- či škrinja za udavače. Meni, mladom tamburašu, posebno je bilo lijepo u Krapini, kolijevci „kajkavske popevke“. Ponosni su Krapinčani i na svoja vina koja im pomažu bolje „popevati“, na svoje cehove, Ljudevita Gaja i „krapinskog čovjeka“. Iz Zagorja su potekli mnogi velikani na koje smo vrlo ponosni. S velikim zanimanjem slušao sam pripovijedanje svoga rođaka o Ksaveru Šandoru Gjalskom i Matiji Gupcu kojeg je opisao kao „čovjeka s dušom iz seljačkih kolibica i idejama dostojnih kraljeva.“ Bio je poseban doživljaj sjediti u sjeni „Gupčeve lipe“ u Gornjoj Stubici i uz Sutlu koja u ritmu izmjenjuje glasno žuborenje i tiho šumljenje. Nekad je, kažu, tamo stajao i kamen na kojem je Mihanović „peval hrvacku himnu“. Naša zadnja postaja bila je Marija Bistrica. Iznenadio me veliki broj hodočasnika iz Zagreba

koji su preko Medvednice došli izreći svoje molitve svojoj vjernoj zaštitnici. Dobio sam i licitarsko srce kao uspomenu na ovaj kraj, na svog slavnog rođaka i nezaboravno putovanje.

Prešavši Medvednicu, vratio sam se u svoj zavičaj i svoj svijet. Sjedio sam ispod žalosne vrbe i držao vrijednu knjigu. Učinilo mi se da je moj praprastric još uvijek pored mene. Ispred nas je stajao zaštitni znak mog sela i cijelog Turopolja – dvorac poznat kao Stari grad Lukavec. Nekad se moj zavičaj zvao Zagrebačko polje. Danas se zove Turopolje, a ime nosi po pragovedu tur. Hrastova šuma, močvare i polja bila su dom ovom europskom bizonu koji je još u 18. stoljeću iščeznuo iz mog zavičaja. Kažu da se danas slobodno kreće hrastovim šumama u Poljskoj.

Dvorac Stari grad Lukavec izgrađen je u 15. stoljeću od drveta, a današnji izgled dobio je u 18. stoljeću. Služio je za obranu od Turaka i za sastanke – spravišća turopoljskih plemića. Radnju svog povijesnog romana „Kći Lotrščaka“ u naš dvorac smještala je Marija Jurić Zagorka.

Na ulazu u dvorac stoje velika stoljetna drvena vrata načinjena od hrasta koji je rastao u glasovitom turopoljskom lugu. Lug je dom mnogim životinjama: zečevima, srnama, jelenima, divljim svinjama i poznatoj turopoljskoj svinji. Hrast je jako važan Turopoljcima jer njegov plod hrani njihove svinje, njegovo deblo služi za gradnju hiža, čardaka i dvoraca, a njegove grane za grijanje. U lugu živi i mogut, visoki, snažni i dobri šumski vilenjak s velikim šeširom, koji snažnim rukama svinjama žir otreša i tjera oblake na drugu stranu da Turopolje od tuče sačuva. I vile i vještice se skrivaju u lugu. O njima saznajemo puno toga na Legend festu koji se svakog ljeta održava u dvorcu.

Od Podravine do Dalmacije

Nebo svjetluca razasuto zvijezdama, a mjesec blijedi lagano uzmičući se pred nadolazećim svitanjem. U noćnu svježinu polako kapa vreline ljetnog dana. Kroz otvoren prozor automobila dopire miris Vegete i juha iz Podravkinih pogona miješajući se s mirisom asfalta ceste koja nas užurbano nosi iz grada. Cesta vijuga, pa se ravna, penje, spušta kroz podravska sela, livade i šumarke. Grad Križevci nas pozdravlja blistavim tornjevima crkve Sv. Ane i crkve Sv. Križa,

Jurjevo je jedan od najvažnijih događaja u mom zavičaju. Nalazi se i pod zaštitom UNESCO-a kao dio svjetske nematerijalne baštine. Proslava traje nekoliko dana. Puca se iz topa, pali se veliki krijes, a ples i pjesma mnogih kulturno - umjetničkih društava dočaravaju nam ljepotu i bogatstvo naše povijesne i kulturna baštine. U KUD –u Stari grad Lukavec sviramo moj tata, brat i ja. Svatko svira drugi tradicionalni instrument. Tata svita bugariju, brat brač, a ja bisernicu. Na taj način i mi postajemo čuvari naše baštine. Na proslavi Jurjeva mogu se vidjeti odore mnogih povijesnih postrojbi iz užeg i šireg zavičaja. Zanimljive su kubure i pucanje iz njih. Turopoljski banderij posebna je povijesna postrojba koju sačinjavaju turopoljski plemenitaši. Prepoznatljivi su po crvenoj marami – podgutnici. Lukavec je ponosan na svoje plemenitaše. Nekad je bio središte *Plemenite općine turopoljske* na čijem je čelu bio župan. I danas se bira župan. Iako je to simbolična titula, velika je čast biti izabran.

Nad Lukavec su se nadvili crni oblaci. Vjetar je snažno zaljuljao grane vrbe ispod koje sam sjedio. Morao sam poći. Nedaleko dvorca živi nekoliko romskih obitelji. Počeh se sam sebi smijati jer sam se sjetio romskog kumstva iz Pitomače. Pogledao sam prema Sljemeni. Na mjestu gdje Medvednica uvijek nešto tiho nebu šapuće primijetih sjenu bicikliste kako mi maše i nestaje u gustom oblaku.

Ivan Fujs, 7. r.
mentorica Melita Delić
OŠ Eugena Kvaternika Velika Gorica

lovac?" Hm... znam ja to, ali zar je potrebna provjera mog znanja u rano jutro!? Mama čeka odgovor, a ja izvalim kao iz topa: „Kupa, Korana, Dobra i Mm...“. Iz polusna se budi moj namrgođeni brat i poviče: „MREŽNICAA! Hana, pa kak to ne znaš?“ Sat geografije je završen, a uz cestu se pojavljuje primamljivo odmorište uz rijeku Koranu. Čudni zvukovi podsećaju da je vrijeme da nešto spremimo u prazne trbuščiće i da se tata malo odmori od vožnje. Nakon što smo završili ovu važnu radnju ponovno nevoljko sjedamo u automobil i krećemo. Rijeka Korana povremeno se pojavljuje pa se opet sakrije. Ljepotom svojih slapova ipak nas dočeka u Slunju. Tu susrećemo i rječicu Slunjčicu koja nosi mnogobrojne stare vodenice. Njene obale zagrljene hladovinom guste šume mame nas na odmor, ali mi moramo dalje. Cesta nas nosi pored Plitvičkih jezera. Bilo bi divno zastati i ponovno upiti svu ljepotu koju okom vidimo i uhom čujemo. Mirisi se šire, što od bujnog zelenila i cvijeća, što od pečenih janjaca koji se vrte na ražnju. No mi žurimo prema južnom Velebitu koji nas pozdravlja sivim kamenjem i oskudnom vegetacijom. Stara nas cesta odvodi kroz Obrovac i preko rijeke Zrmanje prema Splitu. Vrelina dana doseže vrhunac, a uzbuđenje raste. Split je pred nama, mi smo u Splitu! Moj tata, bivši nogometaš, a sadašnji trener Slaven Belupa, želi odjuriti na Poljud, Hajdukov nogometni stadion. Brat bi u podrumu Dioklecijanove palače, a ja, naravno, kao prava shopping kraljica u kupovinu. Jasno je sve, bit će kako mama kaže. Završavam na predivnoj splitskoj rivi ispod palme sa sladoledom u ruci i pogledom na otoke Šoltu i Brač. Tek onda sve nabrojano dolazi na red. Puni dojmova i pomalo umorni puštamo se u ruke planini Mosor da nas iz Splita prati sve do Omiša, našeg odredišta. Omiš se stisnuo ispod Biokova, planine preko koje svoje brze, hladne, bistre vode rijeka Cetina toči u more. Noć se spušta, a mi odlazimo spavati uz pjesmu zrikavaca koji pokušavaju nadglasati bučni noćni život grada obasjan tisućama svjetiljki. Jutro nas budi svojim specifičnim mirisima i zvukovima. Svježe pecivo i topla bijela kava s pogledom na Brački kanal i saznanje da treba požuriti na tvrđavu Mirabelu još nas više uzbuđuju. Noge tapkaju po

uskim, strmim stepenicama uklesanim u kamen koje vode do tvrđave. Tu se nalazi vidikovac koji nudi čaroban pogled na Omiš i cijeli Brački kanal. Iz kule dopire do mene zvuk, ne znam je li to šum vjetra ili su to glasovi omiških gusara. Stari gusari Mirabelu su koristili kao vidikovac, s njega su nadgledali Brački kanal tako da bogati trgovački brodovi kraj Omiša nikako nisu mogli proći neopaženo. Ostavljam gusare i tvrđavu te autobusom jurimo prema Cetini. U autobusu vlada uzbuđenje, smijeh, žamor i vika grupe ljudi koja kao i mi iščekuje uzbudljiv rafting niz rijeku Cetinu. I tako smo, dakle, dobili kompletnu opremu: čamac, vesla, kacigu, prsluk i ostalo da ne nabrajam. Raspoređeni smo u grupice. Za našu grupu od osam članova zadužen je bio simpatičan, ali pomalo otkaćen, čovjek bi rekao vragu iz torbe ispao, mlad skiper. Ulazak u čamac bio je gromoglasan, popraćen vriskom, smijehom, šalama, zadirkivanjem, a rijeka nas je bez imalo poštade prskala hladnom vodom. Čamac se uzdizao i spuštao nošen brzacima, približavao golim, kamenim stijenama, zelenim listopadnim šumama i livadama punim cvijeća. U svojem gornjem toku rijeka je bistra i mirna dok prema moru klizi kroz duboki, strmi kanjon. Pričali su mi da rijeka Cetina izvire ispod planine Dinare i Gnjata i da je najduža rijeka u Dalmaciji. Dobro što je rijeka na većem dijelu toka plitka jer je naš lukav skiper pokušao nekoliko puta prevrnuti čamac i dobro nas okupati. To mu, naravno, nije uspjelo jer smo već ionako dovoljno bili mokri, ali beskrajno dobro raspoloženi i sretni. Ipak, na kraju priče, dobrovoljno smo se okupali u hladnoj vodi, ali i hrabro skočili s visoke litice u bistru Cetinu.

Rafting je samo začinio ovo naše nezaboravno i dugoočekivano putovanje, došao je kao šlag na tortu. Svi smo se složili da je ovo kraj koji obavezno treba posjetiti.

Hana Tetec, 8. r.
mentorica Maja Petričević
OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ Koprivnica

Prkači, pocuknjenke i još nešto o Virju

Pogled kroz stari željezni, pomalo hrđavi prozor ubrzanog vlaka otkrio mi je prekrasan podravski krajolik. Pogled na polja koja su sjajila na jutarnjem proljetnom suncu te na posebnu rijeku koja je protjecala tim poljima. Rijeka Drava o čije su se bistre vodene površine odbijale zrake jutarnjeg sunca.

*Pokraj vode Drave, ravna Podravina,
zemlja vodoplavna, nama domovina.*

*Nju otava bujna i detela krasí,
lati od kuruze i šenice klasi.*

Sjetila sam se ove pjesme i otpjevušila je polutiho iako su me moji suputnici u kupeu malo čudno gledali. Sjetila sam se i Podravicima najdraže serije *Gruntočani* koja počinje baš ovom pjesmom.

Pogled sam opet bacila kroz prozor na polja koja su izgledala kao da se protežu do obzora i dalje u beskonačnost. Čak mi se na trenutke činilo da sam dio te beskonačnosti. Taj stari vlak, koji je plovio po neobnovljenim tračnicama još iz prošlog stoljeća kroz brežuljke i nizine, vodio me do mjesta koje se zove Virje. Prvi spomen Virja bio je nakon što su Osmanlije sa svojim carem Sulejmanom Veličanstvenim završile širenje u Europu. Tada se u jednom osmanlijskom dokumentu 20. kolovoza 1552. g. spominje utvrda Virler, tj. Virje. Nekoliko godina kasnije, 1603.g., Virje je službeno počelo postojati kada se prvi put spomenulo u dokumentima Hrvatskog sabora kao Wirie.

Virje - mjesto u kojem žive uporni i srčani ljudi. Još uvijek se bave poljoprivredom, granom gospodarstva koja ne donosi neku zaradu. Ljudi ustaju vrlo rano da bi odradili poslove oko životinja, a onda još napravili poslove na polju, livadi, vrtu. Na kraju ne mogu reći da su bogati, ali vrlo često ćete čuti da kažu: „Barem znamo što jedemo jer smo sami uzgojili.“

Izlaskom iz vlaka prvo što sam na stanici vidjela bila je stara zgrada bijele izljuštene fasade ispred koje je stajao *moj vodič*. Moj stari znanac koji je tu živio prije mnogo godina, gospodin Ivo Bušić. Zbog ljubavi i posla preselio se u glavni grad Lijepe Naše. Na moju sreću baš je sada boravio kod svoje obitelji tako da mi je mogao mnogo toga pokazati.

Prvo mjesto na koje smo otišli bila je crkva sv. Martina za koju sam čula da je posebna po mnoštvu kipova i oltara. Gospodin Ivo mi je nešto malo ispričao o toj crkvi i rekao da ima jedan od ljepših kipova Blažene Djevice Marije u Hrvatskoj te da je fotografija tog kipa izašla i u jednom od kršćanskih časopisa. Naš razgovor na putu do crkve bio je prekidano pozivima s posla gospodina Bušića, ali mene to nije smetalo jer nije lako biti novinar. To je posao za koji uvijek moraš biti dostupan.

Kad smo došli pred crkvu, zvono je baš otkucalo podne i mještani su izlazili iz crkve nakon završetka Svete mise, većinom žene u virovskoj narodnoj nošnji. Donji dio nošnje sastoji se od tri dijela, podsuknje ili kako Virovke kažu *pocuknjenke*, *suknje* i *fr-tuna*, a gornji dio od ukrašene *bluze* i *vonjenjaka* koji su nosile za hladnijih dana. Na glavi je obavezno bio *robec* koji se bojom mora slagati sa *suknjom* i *bluzom*. Nažalost, sve je manje Virovki koje nose narodnu nošnju. Muškaraca u narodnoj nošnji nema jer su oni odlazili *vu svet* i prije su prihvatili građanski način odijevanja.

Kada sam ušla u crkvu, ostala sam zaprepáštena njezinom ljepotom jer, s obzirom na vanjski izgled, nisam uopće mogla očekivati da je crkva toliko lijepa iznutra. Prepuna svjetlosti koju su pružali novo postavljeni lusteri s mnoštvo malih i velikih kristala na sebi i prozori sa žutim stakalcima u obliku križa. Svaki oltar sa svojim kipovima svetaca pružao je osjećaj spokoja. Ubrzo je došao svećenik jer ga je zanimalo tko smo i što radimo ovdje. Nakon razgledavanja svećenik Ivica Bačani se ponudio da mi nešto malo ispriča o crkvi. Saznala sam da je ova crkva građena 1883.g. na temeljima stare crkve koja je izgorjela u požaru i da su kraj nje nađeni ostaci ljudskih kostiju. Naravno da se dotaknuo sveca Martina koji je njihov zaštitnik. Svetac velikog srca, kao i sami Virovci, koji je pomogao siromahu daviši mu dio svog plašta da se ne smrzne.

Iz crkve smo krenuli prema osnovnoj školi. Prekrasna zgrada koja je skrivena u maloj ulici. Pa tko tu ne bi volio učiti. Škola nosi ime po Virovcu, slikaru i učitelju prof. Franji Viktoru Šignjaru. Ono što je posebno u školi je njegovani okoliš koji govori koliko truda i ljubavi ulažu svi zaposlenici i učenici te škole. Imaju čak i povrtnjak čije plodove koriste u školskoj kuhinji.

Tada se gospodin Bušić sjetio i Prkačijade. To je međunarodna slastičarska manifestacija koja okuplja školarce, ali i

odrasle koji se natječu u spravljanju *prkača*. Već osjećam okus *breskvic, kiflinco, zvezdic*.

Uputili smo se na moje drugo željeno odredište Staru goru. Na Staroj gori, malom brežuljku nalazi se mnoštvo starih klijeti. Nije to nikakva posebna znamenitost, ali po pričama gospodina Bušića, od tamo se može vidjeti prekrasan zalazak sunca, a to ne bih htjela nikako propustiti.

Gospodin Bušić me sa svojim srebrno-sjajnim crnim mercedesom odveo na Staru goru u svoju staru klijet i, nažalost, odjurio svojim poslom te rekao da će za nekih pola sata doći po mene. Došavši pred klijet, s drugog brijega čula sam pjesmu podravskoga pjesnika Frana Galovića

*Crn-bel... crn-bel
v trsju popeva,
grozdje dozreva...
Crn-bel...*

Sjela sam na trošnu, klimavu klupu i nakon pjevušenja *Crn-bel* nekog, vjerojatno malo pripitog vinogradara, slušala zvuk nepoznate ptice pjevice i gledala zalazak sunca preko vinograda i polja na kojima su ljudi u predvečerje obavljali traktorima zadnje poslove. Nebo nad Virjem i Podravinom bilo je izrazito lijepo. Crvena, narančasta, ružičasta i žuta pred zalazak obojile su nebo s oblacima i omogućile mi razmišljanje o ljepoti života i opuštanje u prirodi.

Erin Cikoš-Ivašković, 8. r.
mentorica Danijela Sunara-Jozek
OŠ prof. Franje Viktora Šignjara, Virje

Pohvaljeni putopisi

Ljepote moga zavičaja

Početak proljeća. Sunce je svojim zrakama obasjalo moje Viškovo. Zatvaram oči i odlazim u pustolovinu kroz svoj kraj.

Spuštajući se preko Grobnika, za sobom ostavljam pomalo pospana stabla kroz koja se probijaju prve zrake sunca. Sunce lagano dodiruje travke koje se povijaju dok ih zaplahuje povjetarac koji stvaraju jureći automobili. Visoko na brdu kršan i čvrst poput stijene stoji Kaštel. Svakog jutra on se prvim svitanjem zore rađa i već stoljećima vlada.

Evo me u Fužinama. Uspravni borovi mirno stoje pozdravljajući turiste. Tišina budi u meni osjećaj odmora kao da sam se netom probudila. Sunce i borovi igraju se lovce. Dok se borovi savijaju, spretna zraka sunca bježi i na jezeru stvara bisernu traku kojom brodić plovi kao da mu je ona zvijezda vodilja. Na brodiću veseli putnici zaneseni prirodnim ljepotama uživaju u čarima glazbe koja ih prati. Male kućice okićene su šarenim cvijećem. Vesele se one lijepom danu jer se još sjećaju zime kad su bile pod debelim snježnim pokrivačem. One kao da žele upiti svu toplinu sunca da ih ugrije nakon hladne zime. Napuštam ljepote Gorskog kotara nadajući se da ću ga sljedeći put posjetiti kad bude odjeven u bijelo ruho.

Pred Krčkim mostom kolona automobila. Gmižemo kao gliste. Napokon na mostu. Blista modro more kao da je posuto sitnim dijamantima. Livade prostrane, svježe pokošene miris sijena zrakom šalju. Napokon Baška. Na brdašcu Jurandvor. Poziva goste da dođu i pogledaju repliku Bašćanske ploče. Crkvice svete Lucije svakim kamenom podsjeća na davna vremena, naše glagoljaše i kralja Zvonimira. Sjedim na plaži i divim se ljepoti dok mi miris soli oplahuje lice. S lijeve strane stari grad. Kamene kućice ukrašene starinskim lampama i cvijećem natječu se koja će od njih biti ljepša dok privlače poglede prolaznika. One kao

da nas pozivaju da uđemo kako bi nam ispričale tajne koje njihovi debeli zidovi čuvaju. Pozdravljam plažu i obećavam da ću opet doći.

Penjem se na Trsatsku gradinu gledajući Rijeku koja se pruža ispred mene. Ta stara ljepotica stoji tu od davnina. Usamljeni dimnjak Tvornice papira strši. Napušten, k'o neki stranac izgubljen, a nekad je radio punom parom i mnoge Riječane prehranjivao. Modra ljepotica, rijeka Rječina, ispred mene vijuga, a onda netragom nestaje dok u Mrtvi kanal uranja. Male barčice svoj su dom pronašle na Mrtvom kanalu i njegovo su blago. U daljini biserno more. Po njemu plove brodići što nalikuju pčelama dok lete od cvijeta do cvijeta. Dok stojim tako visoko, osjećam se poput ptice. Zalutala ptičica proleti i cvrkutom svom gradu himnu pjeva.

Polako odlazi ljeto. Zaboravljene slike jeseni pomalo se bude. Modro more Mošćeničke Drage ispred mene. Sunce svojim umornim zrakama dodiruje površinu koja blista kao da su se po njoj prosuli biseri. Dok mi hladan povjetarac štipa obraze, osjećam sol koju raznosi. Tek poneka barka ljulja se na moru dok je valovi nose. Hodajući plažom, kamenje mi škripi pod nogama pričajući priče o ljetu koje je izmaklo. Ono zna razne tajne svojih kupaća. Kao da me doziva da ispružim ručnik i još malo uživam u zadnjim zrakama sunca. Borovi kao hrabri vojnici ponosno stoje, a vjetar kroz njih prolazi i hladi ih. U daljinu odlazi sunce. Učka kao brižna majka odlučila je da je za danas dosta i šalje ga na počinak. Galebovi trčkaraju plažom, traže mrvice hrane koje su ostale zaboravljene. Svaki brine o sebi ključajući drugoga da mu prepusti ulov. Šetnica uz more je pusta. Sada su ovdje samo njezini starosjedioci koji joj ostaju vjerni i ljeti i zimi. Noć spušta svoju zavjesu. Nebom su se prosule zvijezde plešući

valcer oko svog prijatelja Mjeseca. Odlazim, a u sebi nosim sliku jesenjeg dana koji u meni budi sjećanja na još jedno ljeto.

Dani sve hladniji. Dok se stanovnici moga mjesta pripremaju za odlazak na poznata europska skijališta, ja odlučno ostajem ovdje jer se bliži peto godišnje doba - pust. Va vreme pusta treba prit va Halubje. Pusti puti sada su puni. Obahajaju Halubajski zvončari. Saka lokvica uz put zapjusnut će zvončara i pustit trag na njegove bele brageše. Rivajuć se jedan va drugega, koda su cestu proširili. Va saken selu, na stolu od tavaloni pripravnja je hrana. Starinske fritule i kroštuli frigaju sad mlade ruke po recepteh od starih nonic. Muzika sope, vesele se si i zimu tiraju. Med njimi je i črni vrug ki ko da je kroz dimnjak

pasal pa sada lovi judi okol sebe i črni. Medved komać čeka videt na kupe više divojak ke od njega beže, no na kraje kakovu i ulovi. Oni su užanca našega kraja i ki jih ni videl, ne zna ča je propustil.

Oči se otvaraju. Osmjeh na licu. Ovdje je moje srce puno i zadovoljno, a prekrasne slike moga zavičaja hrane ga svakodnevno, bez obzira na godišnje doba.

Antea Simčić, 8. r.
mentorica Jasmina Mamula
OŠ „Sveti Matej“ Viškovo

Spomenica iz 1925.

Puno puta sam se vraćala s putovanja po lijepoj nam našoj i svaki put kada bismo prešli Dravu pomislila bih da sam kod kuće. Srce je jače zalupalo, osmijeh je ozario lice, a Jura se ukazao na vrhu brda. Jura je odmilnica za crkvu susjedne nam župe, a po toj analogiji mogli bismo našu prozvati Katom. I kada bismo pogledali sa visine te dvije crkve, doimale bi se poput mladog zaljubljenog para koji se neprestano gledaju. Jura i Kata, zvuči kao naslov neke hrvatske opere, zar ne? No, ostavimo se mi toga. Moj je kraj lijevo od toga i prilikom skretanja ulazim u šumarak koji me vodi do obližnjeg nam sela, pa onda opet šuma, pa opet selo, pa šuma, pa selo...čovjek bi pomislio da je ova izmjena šuma i sela poput zemljine rotacije koja nikada ne prestaje te se stalno izmjenjuju dan i noć, ali baš kako je u Spomenici iz 1925. godine napisano: „Čovjek, koji prvi puta polazi sa željezničke stanice u Gornji Mihaljevec, nikako se ne može dočekati da stigne u to mjesto. Cesta neprestano vodi kroz šumu, pa je čovjeku upravo neugodno polaziti tom cestom. Kad čovjeka već spopadne nestrpljivost, iznenada se prekine šuma i ugleda najprije kroz drveće brda i na njima kućice, a zatim ugleda prve kuće u Gornjem Mihaljevcu. Putnik postane nekako zadovoljniji, kad izađe iz šume i nade se u selu...” Kako i ne bi bio zadovoljan kad mu se ukaže njegov dom i sve one ulice kojima prolazi do škole. A tek škola? Škola je tu od davne 1925., a možda još i prije. U zapisima prve spomenice Narodne osnovne škole Gornji Mihaljevec učitelja Mihovila Keretića zapisana je

hrvatska riječ, toliko aktualna i bitna svakom Hrvatu da bitnija ne može biti. Od te godine postojala je u našem mjestu škola koja se nalazila u današnjem obnovljenom vrtiću, a tik do škole nalazilo se maleno dvorište baš kao i danas: „*Vis-a-vis općinske zgrade nalazi se škola. To je neugledna zgrada sa četiri prozora na pročelju, a u sredini između prozora je ulaz. To je malena trošna zgrada. Sagrađena je tik kraj crkve. Iza škole nalazi se maleno dvorište, koje služi za djecu, da se mogu za vrijeme odmora malo igrati ili za sunčanih dana sunčati. To je dvorište premaleno, da bi se na njemu mogle izvažati kakove gimnastičke vježbe. Kad su sva djeca u školi, pa za vrijeme odmora izađu na dvorište, onda je napunjeno cijelo dvorište.*”

Čitajući spomenicu nekako mi se misli roje i ne mogu ne pomisliti na one krasne dane kada su moj pradjed i prabaka polazili tu istu školu koju polazim i ja danas. Njihove od hoda umorne noge svakog bi dana dolazile na nastavu i onda opet nakon nastave nastavljale putem kući ne bi li pripomogle svojim roditeljima u poslu na polju ili oko životinja. Saznajem također o mađarizaciji i nametanju tuđeg onom našem, izvornom, ne-taknutom, toliko svetom. Saznajem o otporu ondašnjih učitelja koji su svojevoljno poučavali hrvatski jezik što se kosilo sa mađarskim zakonima i naukovanjem ne bi li ih djeca razumjela i ne bi li svo gradivo približili svima. I ne mogu ne biti ponosna na te lučonoše hrvatstva u nemilosrdnim danima mađarizacije. Srce mi bude jednostavno preplavljeno srećom, a tijelo mi obuzima

neki ponos i spokoj. Poput onoga koji se uvlači svakog proljeća kada zemlja ponovno živne i kroz nju prokoluju sokovi života.

I što da vam velim? Nije to ne znam kako veliko mjesto, niti je odveć ukrašeno vanjskom ljepotom, već je ta ljepota u ljudima koji su oduvijek zibani u kolijevci ovog kraja. Srčani, spremni pomoći i spremni na rad, druženje i brigu jednih za druge. Materinska riječ ili reč po naše bude sredstvo kojim se ovdje sporazumijevamo od rođenja do smrti. Sve tako u krug. Od stoljeća 7. pa na dalje. Hrvati u Hrvatskoj (a i šire) su i Slavonci, i Bunjevci, i Šokci, i Dalmatinci, i Ličani, i Zagorci, i

Istrijani, i Gorani, i Međimurci, i ne znam im svima nazive. Svi oni istim jezikom govore, svi se bore za istu stvar. Svi su oni jedno, a to je Hrvatska. I kako onda da ti srce ne poskoči od dragosti kad dođeš doma, mahneš susjedi i čuješ baku kako viče: „Štrukli so gotovi, srčeko! Dojdi!“

Nina Panić, 8. r.
mentorica Lidija Novak Levatić
OŠ Gornji Mihaljevec

Put u Varaždin

Konačno je svanulo subotnje jutro. Probudio me primamljiv miris palačinki koje je ispekla mama. Čim sam otvorila oči, odmah sam pogledala u prozor svoje sobe i razveselila se vidjevši da vani sja žarko sunce. Još me više oraspoložilo to što ću danas s obitelji posjetiti prijatelje u jednom od meni najdražih gradova u Hrvatskoj. To je grad u kojem su rođeni, danas poznati hrvatski nogometni reprezentativac, Marko Rog i poznati hrvatski književnik, povjesničar i političar Ivan Kukuljević Sakcinski, grad Varaždin. Nakon doručka, napokon smo krenuli. Kad smo napuštali Koprivnicu, grad bicikala, prošli smo pored velike žlice ispred zgrade Podravke i začas se našli na cesti koja vodi prema Varaždinu. Putem smo prolazili kroz mnoga sela; Suboticu, Čukovec - poznat i kao selo jagoda zbog velikog uzgoja i prodaje jagoda, Cvetkovec - poznat po starim sortama voća i povrća, Bolfan, Globočec - selo poznato po vinskim stazama.

Kad smo prošli sva ta sela, s lijeve strane ceste na vrhu brda, ugledala sam kip sv. Vinka, po kojem znam da smo blizu Ludbrega - „centra svijeta“. Magistrala nas je dalje vodila uz pitoma podravska sela koja su se redala prema Varaždinu. Odjednom se pred nama ukazao stadion NK Varteks. Parkirali smo auto i pješice krenuli prema središnjem varaždinskom trgu, Trgu kralja Tomislava - popularnom Korzu. Prošetali smo trgom, prošli pored velike Gradske vijećnice, pored malih, lijepo uređenih kafića, te pored crkve sv. Nikole kod koje se nalazi meni jedno od najljepših mjesta u Varaždinu, a to je „Anđelinjak“ - mjesto gdje je slikar Željko Prstec postavio kipiče

malih anđela u različitim položajima te ih osvijetlio lampicama raznih boja.

Prolazeći glavnim trgom prisjetila sam se poznatog varaždinskog uličnog festivala, koji se održava u kolovozu, a to je Špancirfest. Festival okuplja profesionalne i amaterske umjetnike iz cijelog svijeta - od glazbenika raznih žanrova do uličnog teatra i multimedijalnih izvedbi. Svake godine posjećujem ovaj zabavni festival i svake godine se iznova iznenadim kreativnošću umjetnika koji tamo sudjeluju.

U Varaždinu se održava i festival suvremenog plesa, festival barokne glazbe - Varaždinske barokne večeri, a svake Nove Godine, točno u ponoć, započinje Novogodišnja utrka.

Već pedesetak godina, točnije od 1954., za Varaždin je svojstven jedini specijalizirani Entomološki muzej u Hrvatskoj. Svratili smo do njega i pogledali predivnu i jako zanimljivu zbirku od otprilike 4500 izložaka kukaca Franje Košćeca. Svijet kukaca muzejski je postav koji uvodi posjetitelja u skriven, tajni život različitih i vrlo brojnih vrsta kukaca kontinentalnog dijela Hrvatske, a time i područja srednje Europe. Zbirka ističe veliku biološku raznolikost varaždinske okolice te upućuje na potrebu njezina očuvanja.

Prošetali smo i do Franjevačkog trga na kojem se nalazi kopija kipa Grgura Ninskog koji je izradio Ivan Meštrović. Kip ima „zlatni“ nožni palac kojeg, prema legendi, morate dotaknuti te će vam se ispuniti neka želja.

Još smo kratko šetali Korzom i okolnim ulicama, a nakon toga odlučili smo posjetiti Stari grad Varaždin. Putem do njega,

prolazili smo Kranjčevićevom ulicom u kojoj se nalazi Julian's Garden Museum, jedno od varaždinskih dvorišta koja su otvorena za turiste tijekom Špancirstva. To je dvorište zanimljivo jer ga je vlasnik ukrasio tako što je za čeličnu užad privezao četrdesetak šarenih kišobrana, po cijelom dvorištu razmjestio komade starog namještaja i stare bicikle, te je tako stvorio turističku atrakciju. Meni se to jako dopalo, pa ću ga i ove godine posjetiti kada dođem na Špancirstvo.

Uskoro smo se našli na ulazu u Stari grad. Stari grad Varaždin je tvrđava uređena u gotičko-renesansnom stilu iz 12. stoljeća, a ujedno je i zaštitni znak grada Varaždina. Ta tvrđava nalazi se na poledini, danas nevažeće, hrvatske novčanice od 5 kn. Danas se u tvrđavi nalazi Gradski muzej Varaždin u kojem su uređene sobe s izlošcima netaknutog starog namještaja, posuda i oružja. Nakon razgledavanja tvrđave s vanjske strane, prošli smo Trgom tradicijskih obrta, na kojem u sjeni zvonika Uršulinske crkve, za vrijeme Špancirstva, vrijedni ljudi svojim rukama izrađuju predmete još uvijek potrebne u svakodnevnom životu, ali i one koji su tek draga uspomena na grad i ljude.

Prošetali smo i predivnim, velikim varaždinskim parkom. Sunce je obasjavalo duge grane predivnog velikog žarko zelenog drveća, cvijeće je mirisalo, lišće na drveću šumilo je kad god bi zapuhnuo lagan povjetarac, male ptičice zviždale su i cijela atmosfera u parku bila je poput bajke. Zelene površine, cvjetne grede i cvjetne skulpture u parku svaki put me oduševile. Izlazeći iz parka, ugledala sam Hrvatsko narodno kazalište ispred kojeg je žuborila voda u fontani. Sunce je polako počelo zalaziti, nebo je poprimilo različite boje; ljubičastu, ružičastu i narančastu, izgledalo je poput prolivene tempere.

I na kraju, sreli smo prijatelje i otišli s njima u Kavanu grofica Marica na slasne varaždinske klice i tortu grofica Marice, te sve to zalili toplom čokoladom i kavom.

Dan u Varaždinu bio mi je predivan i nadam se da ću ga uskoro ponovo posjetiti, a do tada ... doviđenja.

Irma Wolf, 8. r.

mentorica Danijela Tenčić

OŠ Antun Nemčić Gostovinski Koprivnica

Prirodni biseri južnoga Velebita

Obožavam putovati! Često putujem - u mislima, ali posebno se veselim pravom putovanju. Ovo me pravo putovanje vodi na južni Velebit; Nacionalni park Paklenica, rijeku Krupu i kanjon rijeke Zrmanje.

Na južnim obroncima Velebita ispod najviših vrhova Vaganskog vrha (1757m) i Svetog brda (1753m) prostire se Nacionalni park Paklenica na površini od 95 četvornih kilometara što i nije tako mnogo za svu ljepotu koja se tu nastanila. Prostor Velike i Male Paklenice već je **1949. godine** proglašen nacionalnim parkom.

Kažu da je Paklenica dobila ime po paklini, smoli crnog bora, ali samo ime Paklenice povezuje taj prostor s paklom. Doista, neobični oblici velebitskih litica i tajanstvene špilje u nama mogu izazivati osjećaj straha, zbog toga su ovdje nastale brojne priče i legende.

Vozimo se Jadranskom magistralom. Zmijolika cesta vijuga između kamenitih vrhova s jedne strane i mora s druge. Zapljuskuje me plavetnilo neba i mora koje se plavi u najljepšim modrim tonovima. Nebom se rastežu vunasti bijeli oblaci, a sunce veselo žmirk i obećava savršen dan za planinarenje.

Iz autobusa gledam sivi kamen, šikaru i nisko raslinje. Ispred očiju mi, na trenutak, bljesne slika iz moje video igre i vožnja motorima po brdskom krškom reljefu. Ovaj je baš takav, gotovo identičan! Zamišljam sebe kako jurim po ovom kamenjaru i svladavam sve stjenovite prepreke.

Dolazimo u Starigrad, prilazimo početnoj točki našeg uspona koji nas vodi do špilje *Manita peč* na 570 metara nadmorske visine. Ispred nas je ogroman, duboki kanjon. Visoke, krute, oštre stijene bodu nebo. Osluškujem tišinu i na trenutak osjetim silnu snagu ovih stijena zastrašujućih oblika. Preda mnom stoje kao nepomični divovi. Cijelim tijelom prođe me

jeza. Osjetim opasnost. Možda su se samo pritajili i čekaju pravi trenutak da se pokrenu. Naglo se okrenem i spazim alpinista na visokoj strmoj litici. Ostao sam bez daha, ovakav prizor mogu vidjeti samo na slikama. U blizini se čuje žubor potočića s nekoliko manjih brzica koji razigravaju potok i nude osvježanje. To umiruje i bistri moje misli.

Počinjemo se penjati. Hodamo po tipičnom krškom planinskom putu s mnogo kamenja. Iako se na prvi pogled krajolik čini pust, bez života, ponegdje izviruje ljubičica, a na toplom kamenu gmižu mlade gusjenice. Život samo što nije buknuo, proljeće se hrabro uvlači među ove moćne stijene koje tijekom toplih godišnjih doba krase raznovrsni plavi zvončiči. Pitam se kako tako prekrasni nježni cvjetovi nalaze život na škrtoj stijeni. Što ih toliko privlači kad su, na prvi pogled, nespojivi. Možda inat, ili ljubav?! Ovdje je priroda divlja, a ipak neodoljivo lijepa. Na pakleničkom kamenjaru ljeti raste kadulja i vrijesak, a na livadama mnogobrojne vrste orhideja i ljiljana. Takva zadivljujuća ljepota nije dostupna svačijem pogledu, možda je baš zato toliko očaravajuća.

Paklenica je izrađena od vapnenca i dolomita pa je bogata škrapama, jamama i špiljama. Najljepšu i najveću špilju na Velebitu upravo namjeravamo osvojiti. Nakon više od sat i pol hoda uzbrdo stižemo do ulaza u špilju i do vidikovca. Odavde se širi zapanjujući prizor koji se ne može zaboraviti. *Slika vrijedi više od tisuću riječi*, prisjetio sam se dobro poznate fraze, ali slika koju sam ugledao neopisiva je. Tu ne pomaže tisuću riječi, ne pomažu epiteti, poredbe, metafore... Veličanstveni pogled prema kanjonu i obližnjim vrhovima, trebavidijeti i doživjeti!

Pitam se koliko tajni skriva golema stjenovita utroba? Na glatkim nepristupačnim liticama crne se manje i veće rupe. Ti otvori kriju neki drugi svijet.

Ulazim u špilju *Manita peč*. Priča kaže da su ljude, koji su ulazili u špilju tražeći vodu, nazivali *maniti* ljudi; mahniti ili ljudi pa je zato špilja dobila takvo ime. Osjetim snažan kontrast; vani svjetlost i bjelina dana, unutra gusti mrak, vlaga, hladnoća. Kada su se oči privikle na tamu, uz slabo svjetlo lampi, otkrivam neobične oblike koji, poput utvara, zure sa svih strana. Prekrasne, ali i zastrašujuće formacije kalcijevog karbonata, dopustile su mi da se prepustim mašti i kreativnosti koja se pretvorila u igru otkrivanja i zamišljanja raznih skulptura. Stalaktiti i stalagmiti kao šiljasti, zlokobni noževi obavijeni velom tajni čuče i vise svugdje naokolo u tamnoj špilji - stara opaka vještica,

kostur nacerenog klauna, lav s ogromnom raščupanom grivom i bezbroj jezovitih patuljaka koje je priroda stvarala milijune godina. Drago mi je što sam vidio špilju, no iako me zadivila, osjetio sam i žalac nelagode.

Nakon Paklenice čeka nas još jedan biser prirodne ljepote: rijeka Krupa i Kudin most. Rijeka Krupa se ulijeva u Zrmanju, izgradila je devetnaest slapova, od kojih većina spada u najljepše slapove u Hrvatskoj.

Vozeći se prema selu Golubići krajolik postaje nekako negostoljubiv, zakrčen niskim raslinjem. Poput bezbroj vojnika natiskanih s obje strane ceste, priroda čuva biser koji ljudima oduzima dah. Krećemo cestom prema Kudinom mostu. Najednom pred nama puca pogled na kanjon rijeke Krupe. Zastanem i zadivljeno gledam ljepotu. Silazimo vijugavom stazom prema rijeci. Posebno me zadivila rijeka Krupa sa svojom sedrenom barijerom koju nazivaju Deveterac.

Devet sedrenih kaskada završava visokim brzacom preko kojeg vodi kameni most u čarobnom skladu s modrozelenom rijekom. Sve je kao iz bajke. I ljubavna priča dio je te bajke. Opet ljubav – čini se da su ljubav i priroda neraskidivo povezani? Mladić Kude bio je zaljubljen u djevojku Mandu, a ona je živjela u selu na drugoj strani rijeke. Trebalo je spojiti dvije daleke, nepremostive strane obale, kao i dvoje mladih ljudi. Zaljubljeni mladić Kude počeo je graditi most kako bi sa svatovima došao isprositi svoju djevojku. Kada su seljani vidjeli njegovu snažnu volju i hrabrost, pomogli su mu u gradnji. Most je izgrađen u suhozidu, na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće, ipredstavlja vrhunac umijeća građenjesuhozida. Dvanaest simpatičnih lukova od sedrenih blokova i isto toliko kamenih stupova spojilo je dvije strane i dvoje zaljubljenih. Na povratku, u selu Golubići, saznajemo da ta bajka nije samo usmena predaja, već je istinita priča. U susjednome selu žive potomci hrabroga mladića koji je, zbog ljubavi, izgradio veličanstveni most – Kudin most.

Pod snažnim dojmom jedinstvene ljepote i najljepše ljubavne priče vozimo se dalje prema kanjonu rijeke Zrmanje, jednom od najimpresivnijih kanjona u Hrvatskoj. Neumorna Zrmanja tisućljećima je probijala put prema moru kroz tvrdi karbonatni podlogu. Spuštamo se prema Obrovcu gdje nas čeka brodić. Bilo je zabavno sjediti na pramcu brodića, uz lagani povjetarac promatrati prirodu i mirnu rijeku. I ja sam, odjednom, osjetio potpun mir u sebi.

Posebno me razveselio trenutak kada smo došli do razigranog brzaca – *Jankovića buk*. Nitko nije očekivao da ćemo se približiti brzacu na svega nekoliko metara. Ispod brodića je tutnjala neopisiva snaga vode i činilo se da će nas progutati. To je trajalo samo nekoliko sekundi, ali dovoljno da osjetim i spoznam snagu rijeke Zrmanje koja je tisućama godina uporno itvrdoglavo sebi utirala put do mora.

Kanjon rijeke Zrmanje bio je još jedna biser na samom kraju južnoga Velebita i na kraju ovoga nezaboravnog putovanja.

Lucijan Mofardin, 7. r.
mentorica Svijetlana Miljković
OŠ Brajda, Rijeka

Od Ogulina do Moravica

Nalazim se na željezničkoj stanici u Ogulinu. Tople sunčeve zrake obasjavaju mi lice. Proljeće je stiglo.

Stojim i čekam. Vlak nikako ne dolazi. Prometnik izlazi iz prometnog ureda. Pomislim: „Evo, stiže moj vlak“. Čujem zvuk lokomotive. Konačno dolazi. Sjedam u vlak. Radnici popravljaju prugu i pozdravljaju me. Uzvratim im pozdrav. Krenuli smo. Izlazimo iz Ogulina. Vidim Frankopansku kulu. Frankopanska kula renesansna je utvrda u kojoj je živjela obitelj Frankopan u 15. st. Danas je ona jedan od zaštitnih znakova grada Ogulina. Odlazimo iz grada. Raštrkano selo Puškariće promatra s visine od 1182 metra planina Klek prekrivena svojim šumskim plaštem. Gusta šuma okružuje vlak, kroz otvoren prozor osjetim se miris Gorskog kotara. Dolazimo na čistinu. Stigli smo u Ogulinski Hreljin. Maleno je to naselje s 400 stanovnika. S moje desne strane je malena trgovina i pokraj nje Crkva svetog Antuna Padovanskog. Crkvu su 2000. godine gradili sami mještani. Uz prugu nas uporno prati i rijeka Dobra. Crveni makovi uz prugu dovode nas do stajališta Ljubošina. Stajalište je pusto, ali iscrtani grafiti na zidovima podsjećaju na nekadašnje putnike. Odlazimo. Opet šuma. Bukove grane raširile su se nad prugom. Osim bukve ovaj gorski kraj obiluje jelom i smrekom. Izlazimo iz šume i dolazimo na veliku čistinu. Djeca se igraju u velikom stogu sijena. Otvorim prozor i čujem veseli vrisak. Osjetim se miris prošlogodišnjeg sijena. Izgleda da je ovo najčešća igra ovog gorskog kraja. Dolazimo na stanicu Gomirje. Stali smo. Pokraj kolodvorske zgrade uočava se napuštena pilana. Inače, cijelo mjesto djeluje pusto. Na visokom brijegu nalazi se najzapad-

niji manastir u Europi. Smatra se da manastir potječe iz 1600. godine, a gradnja današnje crkve započela je 1719. Manastir je bio poznat kao duhovni centar, a danas je sjedište gomirske parohije i stjecište vjerskog života pravoslavnih vjernika. Opet nastavljamo vožnju šumom i dalje nas prati vijugava Dobra. Nekoliko srna pije vodu iz rijeke. Ovo goransko mjesto poznato je po divljim životinjama koje čak tijekom noći dolaze u dvorišta obližnjih kuća. Konačno ulazimo u prvi tunel Tičevo dug samo 288 m. Izlaskom iz tunela vidim stari, nedovršeni most. Kraj njeg nazire se viadukt, odnosno autocesta Rijeka-Zagreb. Putem do Vrbovskog dvije razrušene zgrade stoje uz prugu zagrljene starim hrastovim granama. Stižemo u Vrbovsko. Kroz glavu mi prođe naš pisac Ivan Goran Kovačić i manifestacija njemu u čast: „Goranovo proljeće“. Manifestacija je utemeljena 1964. godine. Održava se svake godine na dan pjesnikova rođenja 21. ožujka, u njegovom rodnom mjestu Lukovdol. Ulazimo u dubinu Gorskog kotara. Približavam se krajnjem cilju. Ulazimo u moju stanicu: Moravice. Sretan sam jer se moje putovanje primaknulo kraju.

Vlak se dugo zaustavlja i već kroz prozore vidim baku kako me pozdravlja. Jurim baki u zagrljaj i još jednom osjetim toplinu proljetnih zraka.

Ilija Maravić, 8.r.
mentorica Ana Musulin
OŠ Ivane Brlić-Mažuranić Ogulin, PŠ Drežnica

Škola koju volim

Osnovna škola "Antun Nemčić Gostovinski" Koprivnica je škola koju volimo. Kvalitetu našeg odgojno-obrazovnog radu temeljimo na povjerenju, poštenju, timskom radu i međusobnom poštovanju, što je naša misija. Sve naše profesionalne aktivnosti usmjerene su na uspješnu povezanost učenika, učitelja i roditelja.

Kvalitetom i dosezima u odgoju i obrazovanja prepoznati smo kao uspješna, sigurna, poticajna i pouzdana škola za sve učenike, učitelje, roditelje i širu društvenu zajednicu. Postignuća učenika u učenju i vladanju te mnogobrojne kurikularne aktivnosti koje su davno nadrasle okvire naše škole, dokaz su da se naša vizija ostvaruje.

Škola Antuna Nemčića Gostovinskog u Koprivnici, osnovana je 31. srpnja 1956., pod nazivom I. narodna osmogodišnja škola u Koprivnici. Nastala je pripajanjem nižih razreda Gimnazije četverogodišnjoj Osnovnoj školi Koprivnica. U prosincu 2016. slavili smo 60. obljetnicu postojanja naše škole kao osmogodišnje ustanove.

Školu osnovanu kao Prva narodna osmogodišnja škola, ta riječ prva, po staroj izreci *Nomen est omen*, često prati u radu. Radovali smo se s djecom kad smo u našem gradu bili prva škola koja je uvela informatiku, prva s filmskom družinom, prva GLOBE škola, prva Eko škola, prvi postavili izložbu u Gradskom muzeju, prvi u Louvreu... Uvijek nas inspirira i potiče pionirski status koji smo često imali. Iznova i iznova, učenici i učitelji jedni druge nadahnjuju i nadopunjuju rastući zajedno kao zajednica i kao ljudi.

Zgrada u kojoj danas djeluje matična škola sagrađena je 1908. za potrebe Kraljevske male realne gimnazije i jedna je od najljepših ambijentalnih građevina u Podravini.

Tada je to bio jednokatni objekt ukrašen secesijskom fasadom, s monumentalnim ulazom, impresivnom aulom i velikim nadsvodenim podrumima.

Zbog povećanog broja učenika i nedostatka prostora, 1953. dozidan je drugi kat u istom stilu i škola mijenja ime u Osnovna škola Mira Bano.

Zgrada je 1979. oštećena u požaru, no temeljitom adaptacijom 1991., vraćen joj je stari sjaj.

Otada nosi ime poznatoga hrvatskoga pjesnika, putopisca, rodoljuba i ilirca - Antuna Nemčića Gostovinskog.

Danas školu čine: matična škola u Koprivnici te dvije područne škole - PŠ Reka i PŠ Jagnjedovec. Pohađa je 707 učenika, a o njima brine 75 zaposlenika od toga 55 učitelja, 3 stručna suradnika i ravnateljica.

Škola je dva puta nagrađena Plaketom grada Koprivnice (1984. i 2001.) za iznimna postignuća na polju prosvjete, dok su ravnateljici Gordani Gazdić-Buhanec i učiteljici Senki Pintarić dodijeljene godišnje *Nagrade Ivan Filipović*.

Rado ističemo rezultate rada naših učenika i učitelja. Uspjeh ostvarujemo zahvaljujući dobroj suradnji s roditeljima, lokalnom zajednicom te brojnim ustanovama i tvrtkama, prijateljima i dobrotvorima Škole. Naš osnivač Grad Koprivnica, uvijek nam je potpora i partner.

Naš ponos:

- dvije Plakete grada Koprivnice za vrstan pedagoški rad,
- Dijamantni i certifikat Međunarodnih eko - škola 2017.,
- četrdeset i sedam godina školskog lista *Krijesnice*,
- dvadeset i jednu godinu filmske i video družine *Mravec*,
- biblioteka *Domovina u mojem srcu*,
- partnerstvo s Hrvatskim botaničkim društvom u obilježavanju Tjedna botaničkih vrtova, arboretuma i botaničkih zbirki Hrvatske, partnerstvo s udrugama i ustanovama kojima unapređujemo rad škole.

Učenici su aktivni sudionici brojnih nagrađivanih ekoloških projekata te postižu vrlo vrijedne rezultate. Ponosni smo na sudjelovanje u projektima inventarizacije i zaštite ugroženih vrsta, koje realiziramo u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu prirode. Naš ponos je i najbolji školski ekološki projekt u Republici Hrvatskoj koji je rezultirao publikacijom *Mapa zaštićenih prirodnih vrijednosti u Koprivničko-križevačkoj županiji*.

Obilježavamo značajne zelene obljetnice, a povodom Dana Dunava proslavili smo se i na europskoj razini.

Ponosni smo jer smo od 2013. partneri Hrvatskom botaničkom društvu u obilježavanju Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma Hrvatske, na nacionalnoj razini.

Gradu Koprivnici poklonili smo mali cvjetnjak nazvan *Mala oaza mira*, za dvanaest godina partnerstva u programu Međunarodnih eko-škola. U suradnji s javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim područjima u Koprivničko-križevačkoj županiji te Hrvatskim šumarskim institutom, u okolišu matične i područnih škola posađene su sadnice divljih voćkarica. Započeta je sadnja *ArboReka*, arboretumića u PŠ Reka gdje je posađena sadnica Gupčeve lipe, prvog hrvatskog živog suvenira.

Školski informatičar vrsni je mikolog pa školi djeluje i glijivarska skupina koja dva puta godišnje priređuje edukativne i atraktivne izložbe glijiva za građanstvo.

Školska Filmska i video družina Mravec osnovana je 1995. te smo njezinu dvadesetu obljetnicu proslavili u društvu velika hrvatskoga filma i prijatelja Mraveca, Petra Krelje i Vere Robić Škarica, sadašnjih i bivših Mraveca te predstavnika brojnih domaćih i inozemnih dječjih video družina.

Ponosni smo na Mravece jer svake godine bilježe državna i međunarodna sudjelovanja i nagrade. Zahvaljujući tome škola je bila domaćin 47. revije hrvatskoga filmskog i videostvaralaštva djece. Od 2012. imamo radijsku grupu koja se već proslavila na LiDraNu i jedna naša radijska emisija bila je među deset najboljih u državi.

Školski list *Krijesnice* kontinuirano izlazi 47 godina, a više puta, a i ove godine, bio je predstavljen na državnoj smotri LiDraNo.

Folklorni ansambl naše škole, u svojih pedesetak godina postojanja, čuva i njeguje kulturne i tradicijske sadržaje hrvatske baštine.

Izuzetnu pozornost pridajemo očuvanju jezične, kulturne i religijske nacionalne baštine. Projekt izrade replike Baščanske ploče proslavio je Male glagoljaše.

Biblijski likovi Svete obitelji u prirodnoj veličini, rezultat su jedinstvenog projekta vezanog uz božićne običaje, a bili su izloženi i u dubrovačkoj katedrali.

Uskršnje običaje Podravine predstavili smo Europi u prvo-nagrađenom multimedijском projektu JOIN IN tvrtke Siemens.

Škola je radom *Škola u kojoj cvjeta pismenost* predstavljena na 14. europskoj konferenciji o čitanju.

Brojnim nagradama i nastupima prepoznatljivi smo na polju dječjeg literarnog, osobito kajkavskoga i likovnog stvaralaštva.

Naša škola bavi se i izdavaštvom. Do sada je tiskano pet knjiga u okviru školske biblioteke *Domovina u mojem srcu*.

U okviru natječaja *Moja prva knjiga* tri naše učenice objavile su svoje slikovnice. Nagrađeni radovi naših učenika krase naslovnice knjiga, a dvije godine za redom likovni radovi naših učenika bili su izloženi u pariškom Louvreu.

Školska knjižnica duša je naše škole. Uz mnoštvo aktivnosti tu se rađa i završava većina školskih projekata.

Foto grupa *Zoom* od samog osnutka, kvalitetom radova, vinula se u vrh hrvatskoga fotografskog stvaralaštva mladih. Najnovija aktivnost grupe je *camera obscura* i izrada razglednica s vedutama Koprivnice.

Škola kreira i provodi radionice za učenike i roditelje, učitelje te stručna vijeća.

U školi djeluje *Mala koprivnička škola keramike*. Kao gosti, voditelji radionica, dolaze nam istaknuti hrvatski umjetnici, keramičari, kipari i fotografi pa školu keramike u bliskoj budućnosti vidimo kao vratak budućih umjetnika keramičara.

Školu vodi poznati koprivnički kipar i keramičar Dragutin Ciglar. On je i autor originalnih skulptura Antuna Nemčića Gosstovinskog u raku tehnici koje dodjeljujemo najuspješnijim autorima dječjih putopisa i njihovim mentorima. Organiziramo i *Ljetnu školu keramike* za učenike.

Školska zadruga *Nemčićevi suncokreti* obećava i nudi razvoj školskog poduzetništva.

Ponosni smo na veliko srce Nemčića. Uz pomoć Udruge obitelji „Volim život“ iz Koprivnice organizirali smo humanitarni sajam u koji su se aktivno uključili učitelji, roditelji i učenici naše škole. Sajmu su se pridružile gradske ustanove i udruge, obrtnici, škole, vrtići i građani. Prikupili više od trideset tisuća kuna za liječenje naše učenice u Americi.

Njeguemo zdrav duh u zdravom tijelu, tako da i naši sportaši postižu izvrsne rezultate.

Etičkim kodeksom škole, učitelja, učenika i roditelja težimo odgoju pravедnosti, odgoju poštovanja, odgoju poštenja...

Otvoreni smo prema zajednici s kojom dobro surađujemo. Priređujemo javne priredbe i koncerte, osjetljivi smo prema potrebama drugih te se uključujemo u humanitarni rad.

Putositnice, priče o putovanjima našom prelijepom domovinom Hrvatskom su dio priče o *Školi koju volim!*

Gordana Gazdić-Buhanec, mag. biol.

Škola koju volim, camera obscura

Svečanosti su doprinijeli:

Ministarstvo znanosti i obrazovanja, pokrovitelj

Grad Koprivnica, pokrovitelj

Koprivničko – križevačka županija, pokrovitelj

Podravka d.d., pokrovitelj

GKP Komunalac d.o.o.

Gimnazija "Fran Galović" Koprivnica

Turistička zajednica Grada Koprivnice

Šareni dućan

Pink Panther

Obrt Dolenec

Baltazar d.o.o, Koprivnica

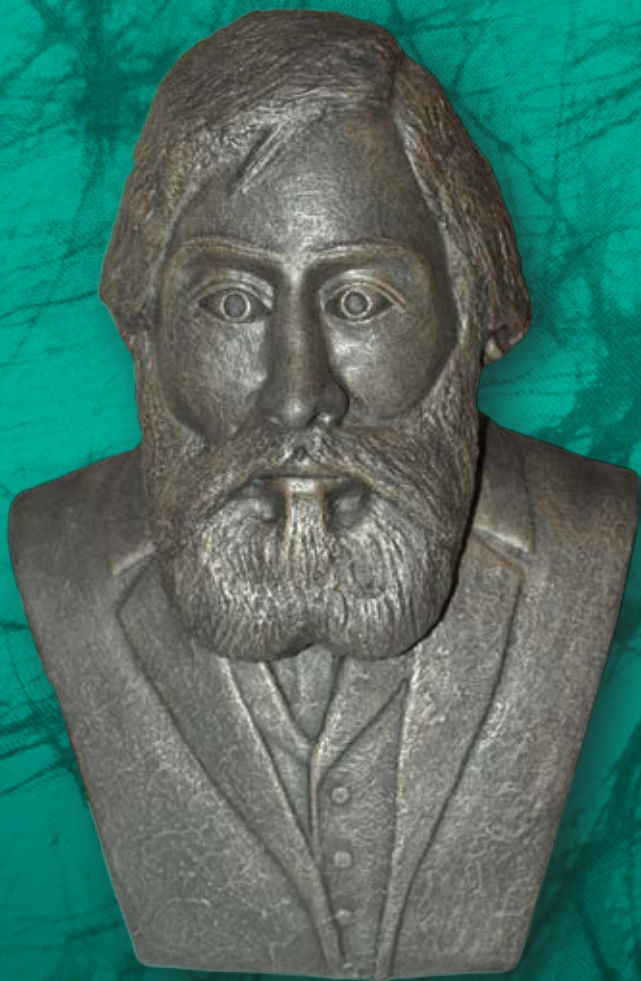
Pučko otvoreno učilište Koprivnica

Dragutin Ciglar, kipar i keramičar

Povjerenstvo za organizaciju i provedbu svečanosti Putositnice 2017., učenici i zaposlenici Škole.

Hvala svima od srca!

Antun Nemčić Gostovinski

autor: Dragutin Ciglar